

НЕОБХІДНІСТЬ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ З МЕТОЮ ЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто найбільш поширені серед науковців принципи організації бухгалтерського обліку, проведено їх узагальнення та запропоновано додати нові принципи організації бухгалтерського обліку з метою забезпечення збереження майна підприємства

Постановка проблеми. Захист інформації є першою життєвою необхідністю будь-якої системи, що не може не зацікавити керівників, які розуміють цінність комерційної таємниці підприємств. Занепокоєння відносно захисту облікових даних або збереження комерційної таємниці є досить актуальним питанням для бізнесу, а ринок систем і засобів переповнений пропозиціями різних технічних рішень.

Важливе значення для ефективної діяльності підприємств має те, на скільки воно може забезпечити захист своєї інформації. Добробут підприємства напряму залежить від того, наскільки вдало забезпечується конфіденційність даних, які складають комерційну таємницю.

Основою інформації, яка використовується в управлінні економічним комплексом, є інформація, що міститься в бухгалтерському обліку, який є на сьогодні однією із головних умов, що визначає ефективність управління підприємства та досягнення успіху. Бухгалтерський облік є інструментом управління господарською діяльністю будь-якої ланки економічного комплексу держави.

Інформацію бухгалтерського обліку використовують не лише менеджери, економісти, юристи, працівники інших галузей з метою планування, управління, аналізу та контролю за господарською діяльністю підприємства та індивідуальних підприємців, але й інвестори, банки, фінансові та податкові органи.

На інформації, яка знаходиться в документах бухгалтерського обліку, базується розробка та планування концепції економічної безпеки держави. Відповідно, оцінка та використання інформації бухгалтерського обліку дозволяють управляти економікою країни, планувати та контролювати господарську діяльність підприємства.

Забезпечення економічної безпеки управління економікою, попередження незаконного збагачення є кінцевою метою бухгалтерського обліку. Тому в законодавчих актах, спрямованих на організацію господарської діяльності, регулювання економічних відносин, бухгалтерські вимоги повинні займати відповідне місце.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дане питання у своїх наукових працях розглядали Д.І. Пільменштейн, П.В. Мезенцев, Ю.А. Литвин, В.А. Полторадня, Е.А. Смірнов, Я.В. Соколов, А.М. Кузьмінський, Л.Н. Зудіна, В.В. Сопко, Л.В. Вербицька. Слід зазначити, що визначення принципів організації бухгалтерського обліку розглянуто не всіма вченими. Найбільш поширеними серед виділених науковцями принципів є: принцип безперервності, пропорційності, ритмічності, стабільності.

Також доцільно виділити принципи побудови бухгалтерського обліку, запропоновані засновником Української бухгалтерської школи проф. П.П. Німчиновим [9, с. 3]:

- “відображення на бухгалтерських рахунках процесу створення суспільного продукту, його наявності, руху та невиробничого споживання”;
- “побудова рахунків бухгалтерського обліку відповідно до їх економічного змісту й призначення”;
- “побудова форм бухгалтерського обліку, звітності й організації облікової роботи”.

Як бачимо, в процесі розвитку бухгалтерського обліку принципи залишаються такими ж, змінюються лише назви на більш сучасні.

Метою статті є вивчення існуючих принципів організації бухгалтерського обліку та їх вплив на систему економічної безпеки підприємства в частині захисту бухгалтерської інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах одним із факторів забезпечення ефективної діяльності підприємства є безпека захисту даних бухгалтерського обліку. Будь-який керівник розуміє, що він не зможе контролювати ситуацію в тих місцях, де його в даний час немає. Саме тому, необхідно поміркувати над попередженням ситуацій, які можуть спричинити витік конфіденційної інформації, для забезпечення подальшого розвитку та нормального функціонування підприємства. Виникає необхідність створення системи захисту облікових даних, а також визначення імовірності виникнення загроз для діяльності підприємства.

Захист облікових даних, що складають комерційну таємницю покладається не лише на службу безпеки, але й на весь управлінський персонал підприємства. Система повинна охоплювати всіх співробітників – від керівника, до технічного персоналу. Кваліфікація та кількість працівників, які забезпечують безпеку господарюючого суб'єкта, повинні чітко відповідати завданням, поставленим перед службою безпеки. При недотриманні цих умов служба безпеки може бути або "тягарем" для бюджету підприємства, або – загрозою для діючого керівництва, що є набагато гірше.

У Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [3] наведено основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, до складу яких входять:

– "обачність – застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства";

– "повне висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі";

– "автономність – кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відобразитися у фінансовій звітності підприємства";

– "послідовність – постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, і повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності";

– "безперервність – оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі";

– "нарахування та відповідність доходів і витрат – для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів";

– "превалювання сутності над формою – операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми";

– "історична (фактична) собівартість – пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання";

– “єдиний грошовий вимірник – вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюються в єдиній грошовій одиниці”;

– “періодичність – можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності”.

Однак, організацію бухгалтерського обліку слід здійснювати із застосуванням певних принципів, що забезпечують злагодженість та ефективність роботи підприємства.

Як зазначає в своїй праці проф. Н.М. Малюга [7, с. 28], “принцип – це те, що завжди, за будь-яких умов, без будь-якого винятку властиве певному явищу. Принцип виступає основою, початком, керівною ідеєю у будь-яких відносинах”.

На сьогодні питання визначення та пояснення принципів організації бухгалтерського обліку є досить суперечливим. Серед великої кількості підходів вчених до даного питання відсутня однаковість думок, оскільки немає єдиної системи класифікації принципів організації бухгалтерського обліку.

В умовах становлення ринкових відносин принципи організації бухгалтерського обліку набувають нового значення. Адже саме вони є основою формування обліку та забезпечення його подальшої провідної ролі в діяльності підприємства.

Здійснивши аналіз існуючих принципів організації бухгалтерського обліку можемо зробити висновок про те, що організація бухгалтерського обліку в сучасних умовах господарювання має базуватися на наступних принципах:

– принцип автономності, передбачає відокремлення майна власника від майна підприємства;

– принцип адаптивності, передбачає пристосування будови та функцій бухгалтерського обліку до певних умов управління;

– принцип ритмічності в організації бухгалтерського обліку означає рівномірне надходження даних та показників, а також надання вихідної інформації;

– принцип послідовності, передбачає постійне застосування обраної підприємством облікової політики;

– принцип застосування комп’ютерної техніки, що застосовується при організації бухгалтерського обліку в умовах комп’ютеризації суспільства;

– принцип зниження витрат на ведення бухгалтерського обліку, при тому, що достовірність, оперативність та своєчасність бухгалтерської інформації підвищуватиметься;

– принцип постійного удосконалення організації облікового процесу, який в свою чергу включає принципи економії часу та праці, а також їх пропорційності.

До складу існуючих принципів організації бухгалтерського обліку доцільно включити також запропоновані нами принципи, що наведені за допомогою наступної схеми (рис. 1).

На нашу думку, до складу принципів організації бухгалтерського обліку є доречним залучення нових принципів, серед яких можна виділити наступні:

– принцип комплексності, згідно з яким при побудові системи захисту облікових даних необхідно передбачати прояв усіх видів можливих загроз для підприємства, включаючи канали несанкціонованого доступу до бухгалтерської інформації, та всі можливі для нього засоби захисту. Застосування цих засобів потрібно порівнювати з можливими видами загроз, а засоби захисту облікової інформації повинні функціонувати в межах єдиного комплексу захисту конфіденційної інформації підприємства, взаємно доповнюючи один одного у функціональному і технічному аспектах;

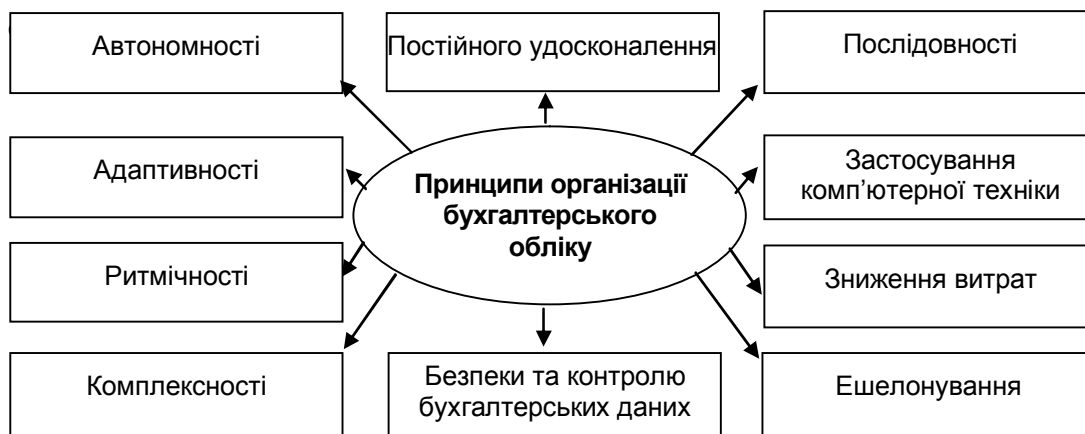

Рис. 1. Принципи організації бухгалтерського обліку

– принцип безпеки та контролю даних, який передбачає захист цінної облікової інформації, шляхом встановлення обмеження користувачів, віднесення її до інформації конфіденційного характеру та запровадження обмежень при роботі з нею;

– принцип ешелонування бухгалтерських даних (рис. 2) полягає в створенні декількох послідовних зон захисту облікової інформації. Таким чином, найбільш важлива інформація бухгалтерської служби повинна розташовуватись всередині інших зон захисту бухгалтерської інформації.

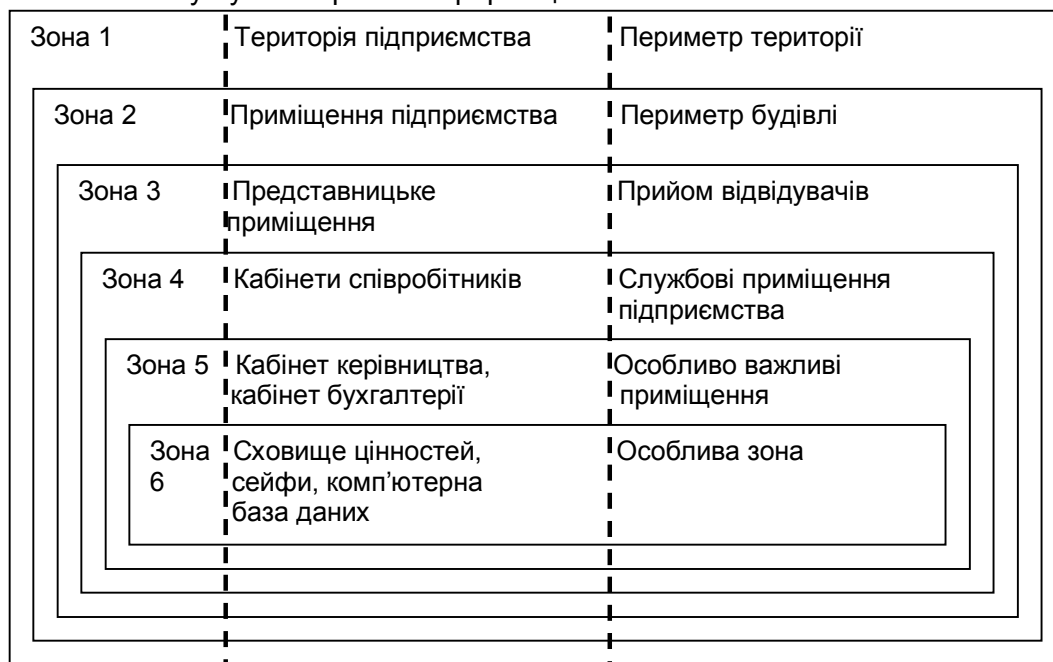

Рис. 2. Системна реалізація принципу ешелонування в системі безпеки підприємства

В наш час, коли прояви недосконалої конкуренції все більше і більше почали турбувати керівників підприємств, актуальним є використання поняття безпеки на всіх рівнях господарської діяльності підприємства. В зв'язку з цим, при організації бухгалтерського обліку на підприємстві, необхідно більше уваги приділяти дотриманню принципу безпеки та контролю даних. Адже впровадження даного принципу дозволить керівництву підприємства здійснювати належний контроль відносно ефективного використання активів і пасивів підприємства, що дозволить зберегти кошти та майно підприємства шляхом ведення бухгалтерського обліку.

Останнім часом занепокоєння відносно захисту облікових даних або збереження комерційної таємниці є досить актуальними питаннями для бізнесу, а ринок систем і засобів переповнений пропозиціями різних технічних рішень. Саме тому принцип безпеки та контролю даних є ключовим при організації бухгалтерському обліку на підприємстві. В зв'язку з цим, для підприємств особливо актуальним є питання відносно того, хто повинен виконувати функції зі збору, обробки та аналізу даних для забезпечення захисту та накопичення пропозицій відносно запровадження системи безпеки на підприємстві.

Нині найоптимальнішим структурним підрозділом підприємства, який може забезпечити збереження конфіденційної інформації та безпеку її зберігання є бухгалтерська служба. Бухгалтерська служба є одним з найважливіших структурних підрозділів підприємства, який займається не лише веденням бухгалтерського обліку і складанням звітності, а й забезпечує внутрішніх та зовнішніх користувачів достовірною та своєчасною інформацією про господарську діяльність підприємства, яка необхідна для прийняття відповідних рішень. Дана інформація є також стратегічно важливим елементом для конкурентів, які прагнуть зміцнення власного становища за рахунок передбачення дій сусідів. На основі цього значущість бухгалтерської служби набуває зовсім іншого значення. До її обов'язків доповнюється необхідність захисту інформації, яка становить певну цінність для підприємства.

Отже, підґрунтям, на якому має базуватися організація бухгалтерського обліку, є принципи. І від того, на основі яких принципів буде базуватися організація бухгалтерського обліку, залежить подальше ефективне ведення бухгалтерського обліку, та відповідно й успішне функціонування самого підприємства.

Необхідним атрибутом захисту облікової інформації є кадрова робота з персоналом бухгалтерії. Вона полягає у забезпеченні фізичної безпеки бухгалтерів, охороні приміщення та документів, роз'яснювальній роботі, а також у забезпеченні суворого нагляду за діями бухгалтерів. Інформація, що накопичується підсистемою управлінського обліку, зазвичай, є основним об'єктом промислового шпигунства.

Головним пріоритетом захисту бухгалтерської інформації на підприємстві є розробка заходів спрямованих на збереження інформації, що міститься в інформаційній базі підприємства при використанні комп'ютерних технологій. Це, передусім, пов'язано з тим, що в теперішніх умовах господарювання використовується комп'ютерна форма обліку, яка передбачає застосування різних програмних продуктів для ведення бухгалтерського обліку. Інформація системи бухгалтерського обліку містить усі дані про господарську діяльність підприємства, і відповідно є об'єктом зацікавленості конкурентів. В результаті чого Інформація системи бухгалтерського обліку повинна бути захищена на підприємстві в першу чергу.

Для будь-якого підприємства при побудові системи безпеки облікової інформації необхідно розробити концепцію забезпечення інформаційної безпеки, можливо у формі внутрішнього документу, в якій на основі аналізу сучасного рівня та динаміки розвитку інформаційних технологій розглядається систематизоване викладення цілей, завдань та принципів досягнення потрібного рівня захисту бухгалтерської інформації.

Успішна діяльність підприємств багато в чому залежить від якісної характеристики інформації, що відображає сутність усіх процесів, які відбуваються при здійсненні господарської діяльності. Зміни, що відбуваються в економіці також

впливають і на бухгалтерський облік, чим розширюють коло його завдань. На початковій стадії завдання бухгалтерського обліку полягало у збереженні майна власника, дещо пізніше до нього додалося визначення та розподіл фінансового результату діяльності підприємства. Ці завдання досить тісно взаємодіють з управлінням, однак в нинішніх умовах господарювання надання інформації для потреб управління стало новим завданням бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік є інформаційною системою, яка обслуговує процес прийняття управлінських рішень (рис. 3).

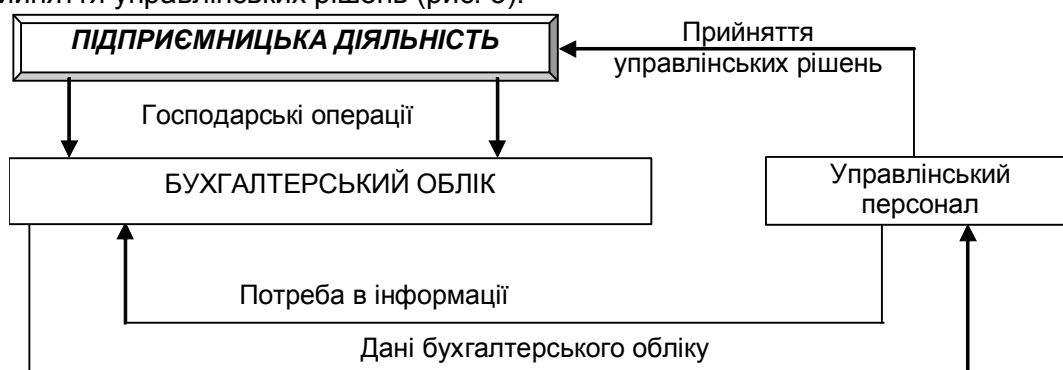

Рис. 3. Бухгалтерський облік як базис економічної безпеки підприємства

Проаналізувавши рис. 3, можна дійти висновку, що бухгалтерський облік є частиною загальної інформаційної системи, за допомогою якої дані з первинних документів перетворюються в оброблену інформацію для управління.

Звідси витікає, що найважливішим напрямом формування системи економічної безпеки, у тому числі і підприємства, є створення дієвого механізму безпеки, яким є бухгалтерський облік. Все це пояснюється тим, що бухгалтерський облік є однією з основних функцій управління, спрямованою на забезпечення економічної безпеки підприємства, і саме бухгалтерський облік виключає можливість прямих розкрадань без встановлених законом наслідків, створює інформаційні умови для здійснення контролю доцільності і законності використання ресурсів в превентивному, поточному і наступному режимах та сприяє запобіганню реалізації загроз, які знижують економічну стійкість підприємств.

Для будь-якої системи захисту даних підприємства джерелом небезпеки є персонал. Система економічної безпеки створюється та впроваджується фахівцями, через це працівники повинні досить чітко, не задумуючись виконувати поставлені перед ними вимоги. Такий підхід може вберегти підприємство від неочікуваних наслідків з боку осіб, які бажають завладіти комерційною таємницею. Недостатній контроль за діями своїх співробітників досить часто переростає в значні збитки для підприємств. В сучасній практиці мають місце випадки, при яких інсайтери домовляються один з одним, торгують конфіденційною інформацією або здійснюють фінансові шахрайства в межах компанії. Наслідки таких інцидентів є досить серйозними: прямі збитки та зниження кількості клієнтів супроводжуються штрафами та судовими переслідуваннями з боку регулюючого органу. Таким чином, за усіма операціями з суттєвими даними повинен встановлюватись прозорий, але жорсткий контроль.

Розголошення конфіденційної інформації може досить дорого коштувати підприємству.

Основою збереження комерційної таємниці є створення облікового апарату, який в процесі своєї діяльності здійснює контроль не тільки за

правомірністю господарських операцій на підприємстві, а й за охороною конфіденційної інформації.

Як зазначають С.Б. Барнгольц та М.В. Мельник, зміни в економіці, створення великої кількості комерційних організацій, їх значна диверсифікація, вимоги орієнтуватись на потреби клієнтів, облік дій конкурентів призвели до суттєвої зміни процесу управління виробництвом, потребуючи якомога більшої гнучкості та адаптивності організацій до нових умов [1, с. 168].

Позитивно оцінюючи вплив зовнішнього та внутрішнього середовища слід розглядати управлінські та технічні нововведення, які комплексно впливають на господарську діяльність підприємства. Підприємство у своїй господарській діяльності може використовувати ці пропозиції, а може й нехтувати ними, проте необхідність враховувати пропозиції обумовлено низкою об'єктивних причин. При здійсненні інноваційної діяльності виникають особливі засоби та способи виробництва. Це об'єктивно зумовлює необхідність активного долучення підприємств до інноваційних процесів, критичного аналізу можливих засобів та способів виготовлення одного й того ж виду продукції. Необхідність впровадження нововведень у сфері технології виробництва, організації виробництва та управління, зумовлена, двома причинами: 1) можливістю зниження витрат виробництва і в той же час збільшенням прибутку та отриманням конкурентних переваг на ринку; 2) розширенням існуючого сегменту ринку та оволодіння новими ринками збуту.

Наведене вище повинно призвести до зростання прибутку підприємства, зміцненню його конкурентних позицій на ринку та підвищенню рівня економічної безпеки, що в свою чергу забезпечить збереження майна підприємства.

Проаналізувавши викладений вище матеріал, можна сказати, що на підприємстві діє ефективна система економічної безпеки, в тому випадку коли економічні інтереси підприємства узгоджені з інтересами постачальників, споживачів, інвесторів, конкурентів, суспільства та держави. Узгодження інтересів суб'єкта господарювання з суб'єктами зовнішнього середовища можливе при інтеграції їх інтересів.

Необхідність захисту майна підприємства підтверджує також А.Е. Тарас в своїй праці [12], зазначаючи про те, що серед всіх видів злочинів в СНД майже 70 % складають крадіжки майна громадян (включаючи, звичайно, бізнесменів), власності підприємств та фірм. Кожен третій серед цих майнових злочинів був буквально спровокований безпечністю власників або недостатньою захищеністю місць зберігання матеріальних цінностей.

У зв'язку з цим необхідним є виділення суб'єктів інтересів підприємства. При розробці ієрархії суб'єктів інтересів підприємства домінуючі позиції повинні належати власнику засобів виробництва та керівництву підприємства. Реальний контроль над діяльністю підприємства може здійснюватися сторонніми структурами, наприклад, кредиторами. Присутність такого суб'єкта контролю над діяльністю підприємства можна визначити за наслідками аналізу його фінансового стану за допомогою показників питомої ваги довгострокових та короткострокових кредитів в структурі капіталу і оцінки структури кредиторів підприємства. Використання позикових коштів у великому обсязі може привести до того, що реально діяльність підприємства протягом певного періоду контролюють власники позикових засобів. Крім того, реальна політика підприємства може формуватися і реалізовуватися поза сферою його управління, наприклад, через різного роду консультативні і дорадчі органи.

Вимоги, які висуваються користувачами до інформації, що формується в системі бухгалтерського обліку, постійно підвищуються. Розвиток економічних відносин, зростання інвестицій, глобалізація економіки, а також суттєві зміни в засобах комунікації змушують учасників економічних процесів віддавати перевагу достовірній та надійно захищеній інформації. У зв'язку з цим постає проблема захисту облікової інформації підприємства, як така, що потребує першочергового вирішення. Значущість даної проблеми підвищується тим, що інформаційний простір, який містить значні обсяги загальнодоступної інформації, є не лише джерелом даних для прийняття користувачами певних рішень, але й може бути джерелом для несанкціонованого розповсюдження конфіденційної інформації. Передусім, захист облікової інформації з метою збереження активів і пасивів повинен стати центральною ланкою економічної, а також важливою частиною й інформаційної безпеки, спрямованої на задоволення потреб користувачів інформації.

Основна мета захисту бухгалтерської інформації полягає в тому, щоб запобігти її розголошенню та оволодінню нею конкурентами.

Захист бухгалтерської інформації з метою збереження майна підприємства є збалансованим станом здійснення фактів підприємницької діяльності при ефективному та законному використанні економічних ресурсів, на базі обліку, аналізу та контролю.

Такий підхід до забезпечення стійкої та довгострокової діяльності підприємства вимагає розробки концепції економічної безпеки підприємницької в частині бухгалтерського обліку, спрямованої на усунення загрози настання неспроможності, в основу якої покладені:

- бухгалтерський фінансовий, управлінський, податковий облік фактів господарської діяльності;
- комплексний економічний аналіз підприємницьких планів та фактів господарської діяльності;
- внутрішній контроль законності підприємництва та обліку фактів підприємницької діяльності.

Для підтримки збалансованого та стійкого стану в підприємницькій діяльності необхідно враховувати факти господарського життя, проводити їх комплексний економічний аналіз та здійснювати внутрішній контроль. Місцем взаємодії елементів даної системи є поле економічної безпеки підприємницької діяльності.

Формування концепції економічної безпеки підприємницької діяльності підприємств визначило необхідність нового концептуального підходу, до бухгалтерського фінансового, управлінського та податкового обліку, комплексного економічного аналізу, внутрішнього контролю.

Подальший розвиток підприємств зумовив необхідність проведення досліджень та розробки теорії і методології формування ефективної системи контролю за діяльністю суб'єктів господарювання.

Вдосконалення обліку та контролю забезпечує створення інформаційного забезпечення управління підприємницькою діяльністю підприємств.

Забезпечення безпеки облікових даних є однією з найважливіших проблем, що постає перед кожним підприємством. В загальній системі управління підсистема забезпечення безпеки має тісний зв'язок з підсистемою управління персоналом. Завдання підсистеми управління персоналом в системі економічної безпеки підприємства можна визначити як мінімізацію ризику і загроз з боку співробітників. Співробітники повинні бути надійними та лояльними. При прийомі людей на

відповідальні посади необхідно покладатися не лише на професійне чуття працівника відділу кадрів, але й на спеціальне обладнання. Прикладом такого обладнання може слугувати пристрій, який дасть можливість визначити справжні наміри майбутнього співробітника. Звісно, особа може не погоджуватися на такий тест. Але, якщо вона зацікавлена в отриманні місця та дійсно має намір працювати на користь підприємства, то погодиться на проведення обстеження.

Для обмеження доступу користувачів до різного роду конфіденційної інформації підприємства, яка міститься в бухгалтерській документації, можна застосовувати засобами, які спрямовані на зазначення обов'язкового місцезнаходження певного працівників в певний проміжок часу на підприємстві. Тобто, з метою уникнення випадкового або навмисного розголошення конфіденційної інформації, яке може виникнути у випадку, коли один із співробітників проходячи за спиною у свого колеги мав можливість заглянути у його файли, бачити які йому не потрібно.

Заходи щодо захисту облікової інформації повинні структурувати та максимально формалізувати відносини між підрозділами, документальні потоки між ними, правила спілкування відділів, правила передачі інформації між ними. Таким чином, основне завдання захисту облікової інформації з метою захисту майна підприємства полягає у необхідності визначення:

- обмеженого кола осіб, які мають доступ до певного виду як електронної інформації, так і інформації на паперових носіях;
- осіб, які мають право доступу до цієї інформації;
- місця зберігання цієї інформації;
- правил поведінки з конфіденційними документами.

До структурованої таким чином системи вже не складно застосувати захисні механізми.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Вважаємо, що для боротьби з шахрайством у відношенні майна підприємства, яке здійснюється шляхом знищення раніше введених проводок або внесення змін до них, необхідно дозволити доступ для введення бухгалтерських проводок лише бухгалтеру, який відповідає за виконання роботи на цій ділянці обліку.

Для досягнення необхідного рівня інформаційної безпеки доцільно підходити до цієї проблеми комплексно, тобто витратити кошти не на придбання засобів захисту, а приймати комплексні рішення, які можуть бути інтегровані з інформаційними технологіями.

Важливим моментом інформаційної безпеки облікової інформації є те, що керівництво підприємства повинно забезпечити необхідний для підприємства ступінь захисту інформації, яка використовується при складанні різного роду звітності. Хоча ця проблема і виходить за межі бухгалтерського обліку, не слід забувати про те, що вона існує та вимагає адекватного вирішення. Бухгалтерська інформація є найціннішою інформацією, яка характеризує всі сторони діяльності підприємства, тому питання забезпечення інформаційної безпеки необхідно вирішувати ще на етапі її формування.

Також доцільним є формування інфраструктури сприйняття облікової інформації, тобто системи організаційних форм структуризації відносин щодо формування, захисту, передачі та сприйняття облікової інформації. Необхідність формування розвиненої інфраструктури, спрямованої на пріоритетний розвиток та підвищення якості процесів сприйняття інформації, викликана специфічними особливостями процесів сприйняття саме облікової інформації.

Сучасний підхід до забезпечення безпеки облікової інформації потребує створення цілісної системи інформаційної безпеки, яка б містила комплекс організаційних, правових, інженерно-технічних та програмно-апаратних заходів захисту та використовувала б сучасні методи прогнозування, аналізу та моделювання змінних ситуацій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Барнгольц С.Б. Методология экономического анализа деятельности хозяйствующего субъекта: [учеб. пособие] / С.Б. Барнгольц, М.В. Мельник. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 240 с.
2. Вербицька Л.В. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні / Л.В. Вербицька. – К.: МАУП, 2000. – 342 с.
3. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-XIV від 16.07.1999 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14&test=4/UMfPEGznhhgE.Ziv6CI8tHdIFIsFggkRbl1c>.
4. Зудина Л.Н. Организация управленческого труда [Текст]: учебное пособие / Л.Н. Зудина. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 251 с.
5. Кузьминский А.Н. Организация бухгалтерского учета и анализа хозяйственной деятельности / А.Н. Кузьминский, В.В. Сопко. – К.: Вища школа, 1986. – 256 с.
6. Литвин Ю.Я. Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу в сільському господарстві / Ю.Я. Литвин, В.А. Полторадня. – Тернопіль: “Тернопіль”, 1998. – 375 с.
7. Малюга Н.М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: [навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів] / Н.М. Малюга / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 476 с.
8. Нидлз Б. Принципы бухгалтерского учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл: [Пер. с англ.] / Под ред. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 496 с.
9. Нимчинов П.П. Общая теория бухгалтерского учета / П.П. Нимчинов. – К.: Вища школа, 1977. – 240 с.
10. Пильменштейн Д.И. Основы бухгалтерского учета: 2-е изд. / Д.И. Пильменштейн. – М.: Статистика, 1974. – 160 с.
11. Смирнов Э.А. Основы теории организации / Э.А. Смирнов. – М.: Аудит, Юнити, 1998. – 375 с.
12. Тарас А.Е. Безопасность бизнесмена и бизнеса: [практ. пособ.] / А.Е. Тарас. – Мн.: “Сэкай”, 1996. – 180 с.